

ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมเกษตรกรขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอ
เสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

Sub District Administrative Strategies to Promote Farmers' Incomes in
Soeng Sang District of Nakhon Ratchasima Province
According to the Sufficiency Economy Philosophy

ยลดา หวังศุภกิจโกศล และโชติรัส ชวนิชย์

Yonlada Wangsupakitkosol and Chotiras Chavanich

หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย

Doctor of Philosophy Program in Public Administration, Eastern Asia University

บทคัดย่อ

การวิจัยแบบผสมผสานนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการ (2) แนวทางการพัฒนา
การบริหารจัดการ (3) เปรียบเทียบความคิดเห็นกลุ่มตัวอย่างบางกลุ่มต่อภาพรวมแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการ
และ (4) เสนอยุทธศาสตร์การบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมเกษตรกรขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเสิงสาง จังหวัด
นครราชสีมา ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การวิจัยเชิงปริมาณเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามเป็น
เครื่องมือ ประชากร คือ ประชาชนเป้าหมายทั้งหมดในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล 6 แห่ง ของอำเภอเสิงสาง
จังหวัดนครราชสีมา รวม 55,600 คน ส่วนกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนจำนวน 1,090 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที ค่าการถดถอยพหุคูณ และการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
ของเพียร์สัน นอกจากนี้แล้ว ยังมีการสัมภาษณ์เชิงลึกเฉพาะผู้เชี่ยวชาญจำนวน 9 คน ด้วยแบบสัมภาษณ์เชิงลึกที่มี
โครงสร้างเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผลการศึกษาพบว่า (1) ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่สำคัญคือ องค์การบริหาร
ส่วนตำบลส่งเสริมเกษตรกรให้เพิ่มพูนการเรียนรู้และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีทางการ
เกษตรไม่มากเท่าที่ควร (2) แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการคือ องค์การบริหารส่วนตำบลควรส่งเสริมเกษตรกร
ให้เพิ่มพูนการเรียนรู้และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีทางการเกษตรในทิศทางที่สอดคล้อง
กับสภาพของชุมชนมากขึ้น (3) การเปรียบเทียบความคิดเห็นกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ เพศชายกับเพศหญิง ต่อภาพรวม
แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมเกษตรกรขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเสิงสางตามปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ไม่แตกต่างกัน และ (4) ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมเกษตรกรขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลในอำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5 ด้าน ควรเรียงลำดับความสำคัญ
จากมากไปหาน้อย ดังนี้ (1) ด้านคุณธรรม (2) ด้านความรู้ (3) ด้านการมีภูมิคุ้มกัน (4) ด้านความมีเหตุผล และ (5)
ด้านความพอประมาณ

คำสำคัญ: ยุทธศาสตร์, การบริหารจัดการ, การส่งเสริมเกษตรกร, องค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเสิงสาง

Abstract

This mixed methods research aims to (1) explore administrative problems to promote farmers' incomes, (2) explore administrative development guidelines to promote farmers, (3) compare some sample opinions on the overview of administrative development guidelines to promote farmers, and (4) suggest administrative strategies to promote farmers of the Sub district Administrative Organizations in Soeng Sang District of Nakhon Ratchasima Province according to the Sufficiency Economy Philosophy. The quantitative research was survey research, collecting data by questionnaires. The population was composed of 55,600 people who resided in 6 areas of the Sub district Administrative organizations in Soeng Sang District of Nakhon Ratchasima Province. The representative samples numbered 1,090. The data descriptive statistics applied were mean, standard deviation, multiple regression and Pearson's Correlation Coefficient. Moreover, in-depth interviews of 9 experts, with structured in-depth interview forms, were collected to obtain the qualitative data. The findings of this research were as follows: (1) the major administrative problems were learning and understanding of information and agricultural technology for the farmers as well as lacking of administrative strategies, (2) the major developmental guidelines of administration, the promotion of learning and understanding on information and agricultural technology coincide with the community surroundings or the surroundings of agricultural areas of the farmers as well as creating the administrative strategies according to the Sufficiency Economy Philosophy, (3) the comparison between 2 sample opinions, male and female, on overview of administrative development guidelines to promote farmers of the Sub district Administrative Organizations in Soeng Sang District of Nakhon Ratchasima Province according to the Sufficiency Economy Philosophy was indifferent, and (4) the administrative strategy to promote farmers of the Sub district Administrative Organizations in Soeng Sang District of Nakhon Ratchasima Province according to the Sufficiency Economy Philosophy should, in priority, consist of 5 aspects: morality, knowledge, self-immunity, rationality, and moderation.

Keywords: strategy, administration, promotion farmers, Soeng Sang subdistrict administrative organizations

บทนำ

การเกษตรมีความสำคัญต่อประชาคมโลกและมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความเจริญทางเศรษฐกิจของประเทศไทย เนื่องจากการเกษตรเป็นปัจจัยสำคัญ เป็นหลักประกันในการรักษาความปลอดภัยด้านอาหารและโภชนาการ นอกเหนือจากเป็นทรัพยากรในการสร้างรายได้ของเกษตรกร การจ้างงาน และการรักษาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ รวมถึงความต้องการที่สำคัญในการรักษาภาวะโลกร้อน สำหรับการเกษตรของไทยได้ประสบปัญหาและข้อจำกัดของทรัพยากรที่ดิน แหล่งน้ำและป่าไม้ ในระยะที่ผ่านมามีการใช้ทรัพยากรในลักษณะที่ไม่ค่อยจะมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ มีการใช้อย่างสิ้นเปลืองและขาดการอนุรักษ์จึงทำให้ทรัพยากรธรรมชาติเหล่านี้อาจมีสภาพ

เสื่อมโทรมลงโดยลำดับ จนมีปัญหาสิ่งแวดล้อมตามมาหลายด้าน มีผลทำให้อัตราขยายตัวของการผลิตภาคเกษตรของประเทศเริ่มชะลอตัวลง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือตอนบน ซึ่งทรัพยากรที่ดินและแหล่งน้ำมีจำกัด และอยู่ในสภาพเสื่อมโทรมมาก ในปัจจุบัน อัตราการขยายตัวของภาคเกษตรกรรมมีแนวโน้มต่ำมาก ซึ่งจะเป็นอันตรายต่อการรักษาเสถียรภาพและความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างยิ่ง จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการปรับปรุงการผลิตและการใช้ทรัพยากรที่ดิน แหล่งน้ำ และป่าไม้ให้เกิดประสิทธิภาพสูงขึ้น เพื่อคงความสำคัญของภาคการเกษตรไว้ต่อไปอย่างยั่งยืน (Bill and Melinda Gates Foundation (2011) และ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม

แห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี (2554) ไม่เพียงเท่านั้น ในส่วนของหน่วยงานของรัฐทั้งหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง องค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งเป็นหน่วยงานที่อยู่ใกล้ชิดกับตำบลและประชาชน รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะภายในตำบล ซึ่งรวมไปถึงการส่งเสริมเกษตรกรให้เพิ่มพูนการเรียนรู้และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีทางการเกษตรดังกล่าวแล้ว ก็ยังประสบกับปัญหาในการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมเกษตรกรบางประการด้วย สำหรับปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการในเรื่องที่องค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมด 6 แห่ง ในอำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา บริหารจัดการ หรือส่งเสริมเกษตรกรด้านการเกษตรอย่างไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การที่องค์การบริหารส่วนตำบลส่งเสริมเกษตรกรให้เพิ่มพูนการเรียนรู้และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีทางการเกษตร เช่น ส่งเสริมผ่านหรือใช้ “ศูนย์เรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” (Learning Center of the Sufficiency Economy Philosophy) เป็นเครื่องมือสำหรับการเรียนรู้ ให้ความรู้ความเข้าใจ ถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีทางการเกษตรให้เกษตรกรไม่มากเท่าที่ควร ทั้งนี้ การศึกษาดังกล่าวนี้เป็น “การศึกษาเฉพาะการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล” ด้านส่งเสริมเกษตรกรให้เพิ่มพูนการเรียนรู้และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีทางการเกษตรเท่านั้น โดยไม่ได้ครอบคลุมไปถึงเรื่อง “การประกอบอาชีพของเกษตรกรโดยตรง” กล่าวอีกนัยหนึ่ง เป็นการศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการ เสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการ และเสนอยุทธศาสตร์การบริหารจัดการที่เกี่ยวกับการส่งเสริมเกษตรกรให้เพิ่มพูนการเรียนรู้และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีทางการเกษตรของหน่วยงาน อันได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล 6 แห่ง ในอำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ไม่เพียงเท่านั้น องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมาได้ประสบปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมเกษตรกรตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5 ด้าน ตัวอย่างเช่น (1) ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านความพอประมาณ คือ องค์การ

บริหารส่วนตำบลบริหารจัดการ หรือส่งเสริมเกษตรกรให้เพิ่มพูนการเรียนรู้และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีทางการเกษตรโดยใช้งบประมาณอย่างไม่เหมาะสม เช่น ส่งเสริมผ่านทางศูนย์เรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใช้งบประมาณน้อยเกินไป (2) ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านความมีเหตุผล คือ องค์การบริหารส่วนตำบลส่งเสริมเกษตรกรให้เพิ่มพูนการเรียนรู้และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีทางการเกษตรในทิศทางที่สอดคล้องกับสภาพของชุมชนหรือสภาพพื้นที่ที่ทำการเกษตรไม่มากเท่าที่ควร (3) ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านการมีภูมิคุ้มกัน คือ องค์การบริหารส่วนตำบลส่งเสริมเกษตรกรให้เพิ่มพูนการเรียนรู้และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีทางการเกษตรโดยมีการเตรียมการหรือวางแผนไม่ดีเท่าที่ควร (4) ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านความรู้ คือ องค์การบริหารส่วนตำบลส่งเสริมเกษตรกรให้เพิ่มพูนการเรียนรู้และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีทางการเกษตรไม่มากเท่าที่ควร หรือไม่ต่อเนื่อง และ (5) ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านคุณธรรม คือ องค์การบริหารส่วนตำบลส่งเสริมเกษตรกรให้เพิ่มพูนการเรียนรู้และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีทางการเกษตรโดยให้ความสำคัญกับด้านจิตใจหรือคุณธรรมไม่มากเท่าที่ควร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมเกษตรกรขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมเกษตรกรขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. ศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นกลุ่มตัวอย่างบางกลุ่มต่อภาพรวมแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมเกษตรกรขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4. ศึกษายุทธศาสตร์การบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมเกษตรกรขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ การส่งเสริมเกษตรกร และยุทธศาสตร์

สมาน รังสิโยภุณ และสุธี สุทธิสมบุรณ์ (2554, หน้า 1) กล่าวว่า การบริหารจัดการ หมายถึง ความพยายามในการที่จะร่วมมือกันดำเนินงานของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ ส่วนวิชารัฐศาสตร์ (2550, หน้า 2-4) ได้ให้ความหมายของคำว่า การบริหาร การจัดการ และการบริหารจัดการ อาจกล่าวได้ว่า มีความหมายใกล้เคียงกัน และอาจนำมาใช้แทนกันได้ ถึงแม้ว่าแต่ละคำจะมีความแตกต่างกันในรายละเอียดบางประการ

บุญธรรม จิตต์อนันต์ (2551, หน้า 28) อธิบายว่าการส่งเสริมการเกษตร หมายถึง การนำความรู้ วิธีการ และเทคนิคใหม่ ๆ ทางเกษตรไปแนะนำเผยแพร่ให้แก่ประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เกษตรกร แล้วติดตามให้คำแนะนำช่วยเหลือจนบังเกิดผลสำเร็จ ขณะเดียวกันก็นำเอาปัญหาต่างๆ ทางเกษตรมาวิเคราะห์หาหนทางแก้ไข

2. แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

บำรุง งามศรี (2550, หน้า 184) กล่าวว่า ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้รับรางวัล UNDF Human Development Lifetime Achievement Award จากสหประชาชาติด้านการพัฒนามนุษย์โดย UNDF ให้ความหมายการพัฒนาคือการสร้างเสริมขีดความสามารถ การขยายทางเลือกและโอกาส เพื่อให้มนุษย์สามารถใช้ชีวิตได้อย่างเต็มที่ มีชีวิตสร้างสรรค์อย่างมีอิสระภาพและมีศักดิ์ศรี ส่วนการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ คือ การเสริมสร้างความสามารถในการคนสามารถอุ้มชูตนเองได้เป็นบุคลากรที่มีความรู้ และใช้ความรู้ด้วยความรอบคอบตลอดจนมีคุณธรรมเป็นพื้นฐานของจิตใจ

วิรัช วิรัชนิการ (2550, หน้า 42-71) ได้อธิบายความหมายของเศรษฐกิจพอเพียงไว้ว่า เศรษฐกิจพอเพียง

มิได้เน้นเฉพาะด้านเศรษฐกิจเพียงด้านเดียว แต่ในการดำรงชีวิตและการปฏิบัติงานของประชาชนและชุมชนทุกระดับจะต้องพอเพียงในทุกด้านไม่ว่าจะเป็นด้านวัตถุและจิตใจหรือด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครอง และการบริหาร

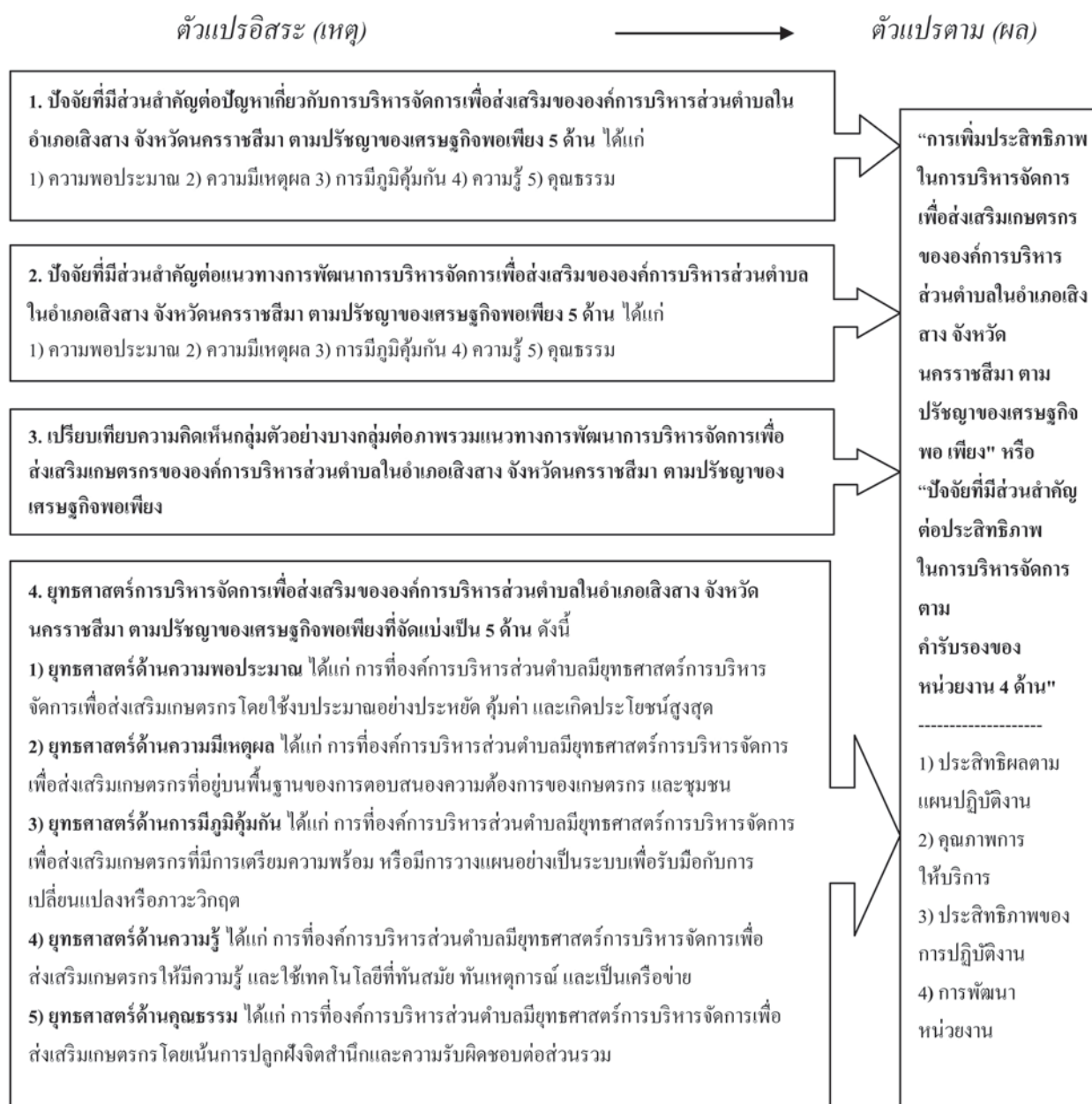
3. แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการตามคำรับรองของหน่วยงาน ความหมายของการปฏิบัติราชการตามคำรับรองของหน่วยงาน หมายถึง การที่ผู้บังคับบัญชาจะต้องทำข้อตกลงการปฏิบัติงานของตนเองไว้กับหน่วยงานและลงนามข้อตกลงนั้นร่วมกันเพื่อเป็นข้อผูกมัดว่าจะดำเนินงานตามที่ได้ตกลงกันไว้ และจากการวิเคราะห์พบว่า นักวิชาการทั้งหลายได้ให้ความหมายของการปฏิบัติราชการตามคำรับรองของหน่วยงานไว้คล้ายคลึงกัน กล่าวคือ การกำกับดูแล ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติราชการของหน่วยงานภาครัฐ ตัวอย่างเช่น สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) อธิบายว่าเป็นการจัดทำคู่มือการปฏิบัติราชการของหน่วยงานราชการเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อควบคุมให้ปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้โดยอาศัยตัวชี้วัด 4 มิติ เช่นนี้ สอดคล้องกับ วิรัช วิรัชนิการ (2550) ซึ่งกล่าวว่าเป็นการกำกับ ดูแลและควบคุมการปฏิบัติงานของหน่วยงานราชการให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด โดยหน่วยงานราชการจะต้องทำข้อตกลงการปฏิบัติงานต่อหน่วยงานซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาและลงนามข้อตกลงนั้นร่วมกันเพื่อเป็นข้อผูกมัดว่าจะดำเนินงานตามที่ได้ตกลงกันไว้ ทั้งยังสอดคล้องกับ ธเนศพล วงศ์เจริญ ให้ความหมายไว้ว่าการปฏิบัติราชการตามคำรับรองของหน่วยงานหมายถึง การกำกับ ดูแล และควบคุมการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐ โดยหน่วยงานของรัฐจะต้องทำข้อตกลงการปฏิบัติงานต่อหน่วยงานซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาและลงนามข้อตกลงนั้นร่วมกันเพื่อเป็นข้อผูกมัดว่าจะดำเนินงานตามที่ได้ตกลงกันไว้ แนวทางการปฏิบัติราชการตามคำรับรองของหน่วยงานประกอบด้วย 4 ด้าน

4. แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับข้อเสนอแนะ หรือแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมเกษตรกร แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดนครราชสีมา ระยะ 4 ปี (พ.ศ. 2558-2561)

จังหวัดนครราชสีมาได้ปรับวิสัยทัศน์ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้นเพื่อให้จังหวัดเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจในภูมิภาคมุ่งเน้นเชื่อมโยงเกษตรกรรม-อุตสาหกรรมเป็นหลัก โดยยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร อาหารปลอดภัย และพลังงานทดแทน พัฒนาระบบโลจิสติกส์และการค้าเพื่อเป็นศูนย์กลางความเจริญของภาคอีสานและรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ตลอดจนรวมถึงการพัฒนาคุณภาพการท่องเที่ยว ผลิตภัณฑ์ใหม่ และ OTOP เพิ่มมูลค่าทาง

เศรษฐกิจ มุ่งเน้นการบริหารจัดการน้ำแบบบูรณาการพัฒนาคูณาภชีวิตประชาชนผ่านการสร้างรายได้และพัฒนาคุณภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมให้ประชาชนอยู่ดีมีสุขยิ่งขึ้น โดยปรับแผนพัฒนาจังหวัดนครราชสีมาฉบับเดิม 4 ปี พ.ศ. 2553-2556 เป็นแผนพัฒนาจังหวัดนครราชสีมาฉบับใหม่ 4 ปี พ.ศ. 2557-2560 (สำนักงานจังหวัดนครราชสีมา, 2556)

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (mixed methods research)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ประชาชนเป้าหมายทั้งหมดที่ทำการศึกษา อันได้แก่ ประชาชนที่ประกอบอาชีพเป็นเกษตรกรในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมดทุกแห่งในอำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา กล่าวคือ อำเภอเสิงสางประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนตำบล 6 แห่ง จำนวน 13,896 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 1,090 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามเป็นแบบมาตรประเมินค่า

ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้แบบสัมภาษณ์แนวลึกที่มีโครงสร้าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการรวบรวมข้อมูล 3 วิธี ได้แก่ (1) การรวบรวมข้อมูลจากเอกสารหรือการวิจัยเอกสาร (2) การรวบรวมข้อมูลจากการวิจัยสนาม และ (3) การรวบรวมข้อมูลจากการสังเกตการณ์

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีแบบพรรณนา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที ค่าการถดถอยพหุคูณ และการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นชาย มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี และเป็นประชาชนที่ประกอบอาชีพเป็นเกษตรกรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเสิงสาง

2. โดยภาพรวมของปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมเกษตรกรขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5 ด้าน ปรากฏว่ามีค่าเฉลี่ยรวมทั้ง 5 ด้านอยู่ในระดับมาก

3. แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมเกษตรกรขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5 ด้าน ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับมาก ทั้ง 5 ด้าน

4. ปัญหา มีค่าเฉลี่ยรวมทั้ง 5 ด้าน = 2.38 และแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมเกษตรกรขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีค่าเฉลี่ยรวมทั้ง 5 ด้าน = 2.45

5. เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ต่อภาพรวมแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมเกษตรกรขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามเพศ ได้แก่ เพศชายกับเพศหญิง ปรากฏว่า ความคิดเห็นระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ที่เป็นเพศชายกับเพศหญิงไม่แตกต่างกัน

6. ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อยุทธศาสตร์การบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมเกษตรกรขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่จัดแบ่งเป็น 5 ด้าน เมื่อวิเคราะห์โดยภาพรวมทั้ง 5 ด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยรวมทั้ง 5 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง

7. ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามคำรับรองของหน่วยงาน 4 ด้าน (ตัวแปรตาม) พบว่าโดยภาพรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง

การอภิปรายผล

1. ผลการศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมเกษตรกรขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเสิงสาง จังหวัด

นครราชสีมา ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5 ด้าน ปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ล้วนเห็นด้วยในระดับมาก ทั้งในภาพรวม และรายด้านทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านการมีภูมิคุ้มกัน ด้านความรู้ และด้านคุณธรรม เหตุผลสำคัญที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นประชาชนที่ประกอบอาชีพเป็นเกษตรกร ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมด 6 แห่งในอำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา ล้วนเห็นด้วยในระดับมากดังกล่าวแทนที่จะเห็นด้วยในระดับปานกลาง หรือในระดับน้อย ผู้ศึกษามีความเห็นว่าการที่ประชาชน ในเขตพื้นที่ดังกล่าวได้รับการบริการหรือได้รับการเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีทางการเกษตรจากองค์การบริหารส่วนตำบลไม่มากเท่าที่ควร อีกทั้งประชาชนยังประสบกับปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเสิงสาง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลดังกล่าวต่อไป องค์การบริหารส่วนตำบล (1) บริหารจัดการ หรือส่งเสริมเกษตรกรให้เพิ่มพูนการเรียนรู้และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีทางการเกษตร โดยใช้งบประมาณอย่างไม่เหมาะสม เช่น ส่งเสริมผ่านทางศูนย์เรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ใช้งบประมาณน้อยเกินไป

2. ผู้ศึกษามีความเห็นว่าการบริหารจัดการส่วนตำบล มี “ปัญหา” เกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมเกษตรกรขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5 ด้าน และเนื่องจากปัญหาแต่ละด้าน มีหลายปัญหา ขึ้นอยู่กับมุมมองของแต่ละคน เช่น เฉพาะปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมเกษตรกรขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอาจแบ่งเป็น (1) องค์การบริหารส่วนตำบล ส่งเสริมเกษตรกรให้เพิ่มพูนการเรียนรู้และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีทางการเกษตร โดยใช้งบประมาณน้อยเกินไป และ (2) องค์การบริหารส่วนตำบล ส่งเสริมเกษตรกรให้เพิ่มพูนการเรียนรู้และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีทางการเกษตรโดยใช้บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ

อย่างไม่เหมาะสมและไม่มากเพียงพอ เป็นต้น แต่ในที่นี้ ผู้ศึกษาได้ยกตัวอย่างเฉพาะ “ปัญหาที่สำคัญที่สุด” ด้านละ 1 ปัญหาเท่านั้น

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างบางกลุ่มต่อภาพรวมแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมเกษตรกรขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามเพศ ได้แก่ เพศชาย กับเพศหญิง ปรากฏว่า ความคิดเห็นระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ที่เป็นเพศชายกับเพศหญิงไม่แตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบเช่นนี้ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ธชนะนัน วงศ์ปัน (2554) ที่ศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ต่อภาพรวมแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการด้านการประชาสัมพันธ์ของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคในกรุงเทพมหานครตามกรอบแนวคิดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี 7 ด้าน ปรากฏว่า ทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ ด้าน (1) การเกิดประโยชน์สุขของประชาชน (2) การเกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ (3) การมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่า (4) การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน (5) การปรับปรุงภารกิจให้ทันต่อสถานการณ์ (6) การอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประชาชน และ (7) การประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ ไม่แตกต่างกันทั้ง 7 ด้าน

สำหรับเหตุผลสำคัญที่กลุ่มตัวอย่างทั้งเพศชายและเพศหญิงซึ่งเป็นประชาชนที่ประกอบอาชีพเป็นเกษตรกร ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมด 6 แห่งในอำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา มีความเห็นต่อภาพรวมแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการไม่แตกต่างกัน ดังกล่าวผู้ศึกษามีความเห็นว่าการที่ทุกวันนี้กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นประชาชนทั้งเพศชายและเพศหญิงมีโอกาสได้รับการศึกษามีอิสระทางความคิดและการแสดงความคิดเห็น มีมุมมอง ได้รับข้อมูลข่าวสาร เข้าถึงสื่อต่าง ๆ ตลอดจนได้รับการยอมรับจากสังคมอย่างเท่าเทียมหรือใกล้เคียงกัน เมื่อเป็นเช่นนี้ จึงมีส่วนสำคัญทำให้กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นประชาชนเพศชายกับเพศหญิงมีความเห็นไม่แตกต่างกัน ดังกล่าว และทำให้สรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม เมื่อจำแนกตามเพศมีแนวโน้มที่จะมีมุมมองหรือมีความคิดเห็น

ที่ไม่แตกต่างกันในเรื่องภาพรวมแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมเกษตรกรขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งนี้ เป็นการอภิปรายผลและการวิเคราะห์เปรียบเทียบเพียงข้อมูลเบื้องต้น หากต้องการศึกษาอย่างละเอียด ควรทำการศึกษาต่อไป

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งนี้

1. องค์การบริหารส่วนตำบลควรพัฒนาหรือฝึกอบรมผู้บริหารทุกระดับให้ปรับปรุงการปฏิบัติงานของตนเอง
2. องค์การบริหารส่วนตำบลควรกำหนดนโยบายและแผนงานที่ชัดเจนและต่อเนื่องสำหรับส่งเสริมเกษตรกรให้เพิ่มพูนการเรียนรู้และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีทางการเกษตรรวมทั้งควรมีการประเมินผลอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
3. ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลควรส่งเสริมเกษตรกรให้เพิ่มพูนการเรียนรู้และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีทางการเกษตรโดยหาแหล่งงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานราชการ หรือหน่วยงานเอกชนโดยใช้นักบริหารมืออาชีพ ในเวลาเดียวกันควรมีมาตรการการติดตามตรวจสอบการบริหารจัดการของนักบริหารมืออาชีพอย่างเป็นระบบและชัดเจน

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. หน่วยงานหรือบุคลากรของหน่วยงานควรทำวิจัยแบบเจาะลึกเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละด้านอย่างเจาะจง เช่น ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม และด้านการมีภูมิคุ้มกัน เป็นต้น
2. หน่วยงานหรือบุคลากรของหน่วยงานควรทำวิจัยเชิงเปรียบเทียบ เช่น วิจัยยุทธศาสตร์การบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา กับหน่วยงานอื่นที่มีภาระงานใกล้เคียงหรือคล้ายกัน เป็นต้น
3. หน่วยงานหรือบุคลากรของหน่วยงานควรทำวิจัยโดยใช้กรอบแนวคิดการวิจัยหรือยุทธศาสตร์อื่นสำหรับการศึกษาวิเคราะห์การบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมเกษตรกรขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา เช่น การบริหารจัดการตามแนวคิดตะวันออก (Eastern Concept of Administration) การบริหารจัดการตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืน (Sustainable Administration Concept) และการบริหารจัดการตามแนวคิด 11M (11M Concept) เป็นต้น
4. หน่วยงานหรือบุคลากรของหน่วยงานควรทำวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้เสียหรือเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา โดยตรง เช่น กลุ่มผู้นำท้องถิ่น และผู้บริหารของหน่วยงาน เป็นต้น

References

- Bill & Melinda Gates Foundation. (2011). *Annual Report*. Retrieve from <http://www.gatesfoundation.org/~media/gfo/documents/annual%20reports/2011gates%20foundation%20annual%20report.pdf>.
- Jitanun, B. (2008). *Concepts and theories to promote agriculture*. Nonthaburi: Sukhothai Thammatirat University. (in Thai)
- Nakhon Ratchasima Provincial Office. (2013). *The province plans to develop a new four year 2557-2560*. Retrieved from <http://www.nakhonratchasima.go.th/nakhonrat/index.php?link=strategy&na=1c383cd30b7c298ab50293adfecb7b18&links=sitemap&na1=3> (in Thai)
- Ramsri, B. (2007). Human resource management as sufficient economy. *Dusit Journal*, 4(15), 182-185. (in Thai)
- Rungsiyok, S. & Suttisomboon, S. (2011). *Public administration*. Bangkok: Nam Kang. (in Thai)
- Wiratnipawan, W. (2007). *Management and administrative development of the state capital*. Bangkok: XperNet. (in Thai)
- Wongpun, T. (2011). *Management of the public relations office of consumer protection in Bangkok*. Master of Public Administration Thesis, Sukhothai Thammatirat University. (in Thai)

